

Datum: 23. 7. 2008

SPOROČILO ZA JAVNOST

OCENJEVANJE ŠKODE V SLOVENSkih GOZDOVIH IN KMETIJSKIH POVRŠINAH - MINISTRSTVO POZIVA K ZAVAROVANJU POSEVKOV IN PRIDELKOV

Ljubljana, 23. 7. 2008 – Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP) je danes predstavilo trenutno znan obseg škode, predvidene ukrepe za sanacijo ter podalo priporočila za varno gibanje in delo v prizadetih gozdovih. Po do sedaj zbranih podatkih je bilo v julijskih neurjih skupaj prizadetih skoraj 26.000 ha kmetijskih površin in 9.270 ha gozdnih površin. Vlada bo za sofinanciranje poseka poškodovanega gozdnega drevja in izgradnjo za sanacijo gozda potrebnih gozdnih cest in gozdnih vlak namenila do 915 tisoč EUR. V Program odprave posledic škod bo vključena tudi možnost sanacije kmetijskih zemljišč, vključno s trajnimi nasadi in njivskimi površinami. Prizadeti kmetje lahko na pristojni davčni urad oddajo zahtevek za zmanjšanje ali odpis prispevkov iz naslova pokojninskega in invalidskega zavarovanja v 15 dneh od nastanka škode.

Ministrstvo poziva vse pridelovalce, da v večji meri **pristopijo k zavarovanju svojih posevkov in pridelkov**, država pa bo v prihodnjem letu **povečala stopnjo sofinanciranja** zavarovalnih premij s 40 na 50 odstotkov, enako za vse kmetijske pridelovalce. Poleg tega **država sofinancira tudi postavitev protitočnih mrež in namakalnih naprav**, novi javni razpisi za tovrstne naložbe bodo za področje vrtnarstva objavljeni **v petek, 25. julija** in za področje sadjarstva predvidoma **v mesecu septembru**. Za ukrep prestrukturiranja vinogradov se vloge na Agencijo RS za kmetijske trge in razvoj podeželja oddajo **do 15. decembra** za tisto prestrukturiranje, ki se bo izvedlo spomladi naslednje leto.

Odstotek sofinanciranja države pri malih namakalnih sistemih in protitočnih mrežah znaša **od 40 do 60 odstotkov**, pri velikih pa **do 100 odstotkov**, vendar davek na dodano vrednost ni upravičen strošek.

Ministrstvo bo predlagalo Skupščini Zavoda za zdravstveno zavarovanje, da prizadetim kmetom **omogoči delni odpis, obročno odplačevanje ali odpis prispevkov v celoti** glede na verificirano škodo, ki so jo utrpeli.

Ministrstvo priporoča, da se prizadeti kmetje po praktične nasvete za takojšnja nujna opravila in sanacijo površin **obrnejo na svoje območne kmetijske in gozdarske svetovalce**.

Obenem **ministrstvo tudi opozarja** vse obiskovalce gozdov, ki bi želeli opazovati posledice neurij in izvajanje del pri sanacijah, da na teh območjih velja **nevarnost nesreč**. Takih razmer in območij naj se obiskovalci **izogibajo in upoštevajo navodila izvajalcev del**.

Škode po neurjih na področju kmetijstva

Največ prizadetih kmetijskih površin je po podatkih Kmetijske svetovalne službe na območjih Murske Sobote (slabih 12 tisoč ha) in Ptuja (dobrih 6 tisoč ha). Trenutno občinske komisije na terenu ocenjujejo škodo, ki bo podlaga za pripravo Programa odprave posledic škod. Država bo **sofinancirala del stroškov vzpostavitve kmetijskih oziroma gozdnih zemljišč v prvotno stanje**.

Skladno z Zakonom o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami je Uprava RS za zaščito in reševanje 62 prizadetim občinam izdala sklepa o **pričetku ocenjevanja škode** po neurjih in o **izredni oceni škode v tekoči kmetijski proizvodnji na kmetijskih pridelkih z rokom do 10. avgusta**. Ministrstvo se bo potem vključilo v pripravo programa sanacije kmetijskih zemljišč in nasadov v okviru programa, ki ga pripravlja Ministrstvo za okolje in prostor.

Glede na velik obseg škod bo v Programu odprave posledic škod vključena tudi **možnost sanacije gozdnih in kmetijskih zemljišč**, vključno s trajnimi nasadi in njivskimi površinami.

Ministrstvo na področju varovanja pred naravnimi nesrečami **izvaja predvsem preventivne ukrepe** – sistem sofinanciranja zavarovanja posevkov in pridelkov pred škodami ter sofinanciranje naložb v prilagajanje kmetijske dejavnosti podnebnim spremembam, kot so **protitočne mreže in namakalne naprave**.

Delež **sofinanciranja zavarovalnih premij** s strani države trenutno znaša 40 odstotkov, zavarovati pa je možno posevke in pridelke pred nevarnostjo toče, požara, udara strele, spomladanske pozebe, zmrzali ali slane, če ta povzroči spomladansko pozebo, poplave in viharja, živali za primer zavarovaljivih bolezni ter vzreje vodnih živali v ribogojnih objektih.

Škode po neurjih v gozdovih

Julijsko neurje je v slovenskih gozdovih povzročilo veliko škodo, saj znaša skupna količina podrtega in polomljenega gozdnega drevja po zadnjih ocenah ZGS **okrog 440.000 m³**. Poleg poškodovanega drevja so poškodovane tudi **gozdne ceste in vlake**.

ZGS trenutno **pripravlja sanacijski načrt**, ki bo zajemal potrebne novogradnje in popravilo gozdne infrastrukture, preventivna in varstvena dela in dela za obnovo prizadetih gozdov.

Višina sofinanciranja poseka poškodovanega gozdnega drevja znaša **2,5 EUR/m³**. Za gradnjo gozdne ceste ali gozdne vlake, ki je nujno potrebna za izvedbo sanacije, pa znaša **višina sofinanciranja do 50 % priznanih stroškov gradnje**. Upravičeni lastniki gozdov bodo morali biti **vključeni v sanacijski načrt**, predpisana in opravljena dela pa bo moral prevzeti ZGS.

Gozdarji na krajevnih enotah ZGS so takoj po neurjih začeli obveščati lastnike gozdov o ocenjenem obsegu poškodb v gozdovih. Lastnikom gozdov so bile sporočene usmeritve o nujni sečnji in spravilu lesa iglavcev zaradi nevarnosti namnožitve podlubnikov ter opozorila za varno delo.

Opozorila in priporočila ZGS

V neurjih je bilo poškodovanih več iglavcev kot listavcev, zato je treba takoj začeti z ukrepi, ki preprečujejo širjenje in razvoj podlubnikov. Če so drevesa že naselili lubadarji, je potreben **čim hitrejši posek napadenih dreves** (lubadark), odstranitev lesa iz gozda na lesna skladišča ter požig ali drobljenje napadenih vrhačev in vej. Če posekanih lubadark ni mogoče pravočasno odpeljati iz gozda, je treba **debla olupiti in lubje požgati**. V **izrednih primerih ZGS izda dovoljenje za uporabo kemičnih sredstev** za zatiranje lubadarja. Na vseh območjih poškodovanosti gozda, kjer so prisotni iglavci in na lesnih skladiščih, bo ZGS zagotovil postavitve pasti za lubadarja s **feromonskimi vabami**. ZGS bo zagotovil tudi **kadrovske okrepitve**, ki bodo na terenu ves čas usmerjali, svetovali in pomagali lastnikom pri organiziranju sanacijskih del.

ZGS lastnikom gozdov priporoča, da:

- temeljito razmislijo o svoji usposobljenosti in opremljenosti za delo v gozdovih, ki so jih poškodovale ujme;
- se pri iskanju in izbiranju izvajalcev za sečnjo in spravilo lesa združujejo in pridobijo več ponudb izvajalcev;
- dela opravijo počasi, premišljeno in s presledki, da lahko vseskozi opazujejo in poslušajoo, kako se drevo odziva na naše početje;
- delajo v ugodnih vremenskih razmerah;
- pri delu obvezno uporabljajo osebno varovalno opremo → zaščitna čelada, zaščitne rokavice, ustrezna obutev, zaščitne hlače ter dobro viden delovni jopič;
- del nikoli ne izvajajo sami → pri tem pa morajo paziti na primerno varnostno razdaljo;
- naj sečnja in spravilo lesa potekata usklajeno. Kjer je le mogoče naj se uporablja traktor z vitlom ali vsaj žični nateg in škripec;
- naj že v naprej razmislijo, kako bodo ukrepali v primeru nesreče. Pri sebi morajo imeti torbico za prvo pomoč in mobilni telefon.

* * *

Dodatne informacije

ZGS organizira **prikaze varnega dela v gozdovih, ki so jih poškodovale ujme**, in sicer:

→ **23. 7.** ob 9. uri na OE Nazarje v Mačkovem kotu pri kmetu Poličniku,

→ **24. 7.** ob 8.30 uri na OE Ljubljana, vas Smrečje (ob državni cesti Stahovica - Črnivec), prikaz bo potekal na delovišču blizu odcepa za vas Gozd,

→ **25. 7.** ob 9. uri na OE Nazarje na Kašni planini pri kmetu Kakerju.

V kolikor bodo potrebe in razmere narekemale, bo število prikazov povečano. Za udeležence je obvezna uporaba zaščitne čelade.